

Boli și dăunători ai salatei și salatei capitate cultivate în sere

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 20.11.2022 *Брой:* 11/2022



Prețurile ridicate ale surselor de căldură din ultimii ani i-au obligat pe producătorii din țară să schime schemele de cultivare a legumelor în culturi protejate. O mare parte dintre ei au trecut la un regim fără încălzire de iarnă. Ca cultură timpurie de primăvară, se cultivă de obicei roșii, iar la sfârșitul verii și toamna – castraveți. În toamna târzie și iarnă suprafețele sunt ocupate de salată verde, spanac, ceapă și usturoi verde. Acestea se dezvoltă bine la temperaturi mai scăzute și nu necesită încălzire.

Radiația solară scăzută, umiditatea relativă ridicată și temperaturile scăzute duc la creșterea umidității solului și a aerului în sere. Ca urmare, se creează condiții pentru dezvoltarea bolilor și dăunătorilor pentru care aceste

condiții sunt favorabile.

Cele mai frecvente boli ale salatei verzi și a salatei capitate sunt:

Antracnoza (Marssonina pannattoniana (Berlese) Magnus)

Se observă mai des la termenele mai timpurii de plantare toamna. Poate apărea pe toată perioada de vegetație a culturii. Pe frunzele mai vechi apar pete mici, imbibate cu apă. Pe nervuri și pețioluri petele sunt adâncite, de un galben-marونیu pal. În vreme umedă sunt acoperite cu un înveliș pal roz de miceliu și sporulare a ciupercii. Patogenul persistă în sol și este transmis și prin semințe. Sporii sunt răspândiți prin picături de apă. Din aceste motive, infestarea se observă mai frecvent în culturile ale căror răsaduri au fost crescute în aer liber.

Combatere

Introducerea unei rotații de 3–4 ani acolo unde este posibil. Dezinfecția semințelor. Menținerea unui regim optim aer-apă. Nu trebuie permisă formarea picăturilor de apă pe frunze. Îndepărtarea frunzelor bolnave în timpul transplantării și la apariția primelor pete. În caz de infestare declarată, tratamentul se efectuează cu Bordeaux mix 20 WP 375–500 g/ha.



Mană (Bremia lactucae Regel)

O trăsătură caracteristică a agentului cauzator al acestei boli este că temperaturile scăzute și umiditatea ridicată a aerului sunt favorabile pentru dezvoltarea sa. Apare atât în culturi protejate, cât și în câmp deschis. Pe frunze apar pete mari clorotice, delimitate de nervuri. Suprafața lor inferioară este acoperită cu un înveliș afânat, sporulant. Se dezvoltă și pe pețioluri. Țesuturile afectate de pe acestea devin necrotice. Intervalul de temperatură pentru dezvoltarea patogenului este de 1–15°C. La umiditate ridicată a aerului, când plantele sunt acoperite mult timp cu picături de rouă, boala se dezvoltă în masă și provoacă pierderi majore.

Combatere

La apariția primelor pete, frunzele bolnave sunt îndepărtate și distruse în afara serei. Plantele se pulverizează cu Bordeaux mix 20 WP 375–500 g/ha; Vitene Triplo R 400–450 g/ha; Golbex WG 250 g/ha; Keefol WP 250 g/ha; Limocid 300 ml/ha; Melody Compact 49 WG 185 g/ha; Polyram DF 120–200 g/ha; Revus 250 SC 60 ml/ha; Taegro 18.5–37.0 g/ha. Ventilarea regulată a incintelor pentru a reduce umiditatea aerului.



Putregaiul cenușiu (Botrytis cinerea Pers.)

Aceasta este cea mai răspândită boală a salatei cultivate în culturi protejate și în câmp deschis. Atacă plantele în toate stadiile de dezvoltare – de la stadiul de răsad până la recoltare. La plantulele tinere provoacă căderea răsadurilor prin afectarea bazei tulpinii. Plantele atacate se culcă pe suprafața solului și părțile afectate sunt acoperite cu un înveliș gri, sporulant al ciupercii. La plantele adulte atacă cel mai adesea frunzele cele mai de

jos, cele mai vechi. Pe acestea se formează pete mari imbibate cu apă. Ele pot fi localizate și la baza frunzei și la vârf. Ulterior, petele se îngălbenesc și sunt acoperite cu un înveliș griu sporulant. Uneori patogenul afectează întregul căpățân și planta moare. Mai târziu, pe țesuturile moarte se formează sclerotii mari negri, prin care ciuperca persistă în sol pentru o perioadă lungă.

Combatere

Îndepărtarea primelor plante bolnave. Reducerea umidității solului și a aerului. Ventilarea regulată a incintelor.

La apariție, tratarea plantelor cu Avalon 200 ml/ha; Geox WG 50 g/ha; Polyversum 10–30 g/ha; Pretil 200 ml/ha; Signum 60–75 g/ha; Fontelis SC 150 ml/ha.



Boli bacteriene (*Xanthomonas campestris* pv. *vitians* (Brown) Dowson; *Pseudomonas viridiflava* (Burkholder) Dowson)

Aceasta este o boală de cea mai mare importanță pentru pierderile post-recoltă ale salatei. Este cauzată de bacterii pectolitice și fluorescente. Pagubele pot fi semnificative deoarece o parte din plantele bolnave mor, în timp ce cele rămase au calitatea comercială afectată și pot muri și ele în timpul depozitării și transportului.

Primele simptome la plantele afectate sunt putregaiul brun până la verde-negricios al nervurii centrale, inițial pe o frunză și mai târziu pe mai multe frunze interioare. Boala se poate dezvolta foarte rapid și poate afecta un număr mare de plante. Cel mai adesea plantele sunt atacate imediat înainte de recoltare.

Combatere

Este îndreptată în principal spre o bună prevenție. Este necesar să se mențină o temperatură și umiditate optimă a aerului. Incintele trebuie ventilate regulat. Primele plante bolnave trebuie smulse și distruse în afara serei. Petele se cauterizează cu o soluție de 2% de sulfat de cupru. Pulverizarea plantelor cu produse fitosanitare care conțin cupru nu este recomandată, dar dacă este necesar, acestea pot fi tratate cu Bordeaux mix 20 WP 375–500 g/ha.

Dăunători care vătează salata verde și salata capată:

Afidele (*Myzus persicae*, *Macrosiphum euphorbiae*) – se hrănesc pe frunze, formând colonii dense; la locul vătămării frunzele se îngălbenesc și se deformează. În timpul hrănirii, afidele secretă mana, pe care se dezvoltă ciuperci saprofite negre, care contaminatează produsul și îi afectează calitatea. Salata își pierde aspectul comercial. Afidele sunt vectori pentru boli virale.

Combatere

Distrugerea vegetației spontane. Culturile sunt inspectate periodic și, dacă este necesar, se pulverizează cu: Abanto 60 ml/ha; Azatin EC 100–150 ml/ha; Delmur 50 ml/ha; Krisant EC 60 ml/ha; Natur Breaker 60 ml/ha; Neemik Ten 260–390 ml/ha; Oikos 100–150 ml/ha; Pyregard 60 ml/ha; Sivanto Prime 63 ml/ha; uleiuri minerale sau extracte vegetale.



Tripsurile (Thrips tabaci, Frankliniella occidentalis) - adulții și larvele provoacă daune prin sugerea sevei din frunze. La locurile de hrănire apar pete mici, argintii albe cu puncte negre. La densități mari de populație, petele se măresc și se contopesc. Frunzele se usucă. Plantele rămân în urmă în dezvoltare.

Combatere

Folosirea de răsaduri sănătoase, lipsite de dăunători. Distrugerea vegetației spontane. Inspectarea periodică a culturilor. Pulverizare cu: Dicarzol 10 SP 556 g/ha; Exalt 200 ml/ha; Lamdex Extra 42–80 g/ha.



Noctuide: subterane (*Agrotis ipsilon*, *Agrotis segetum*) și epigee (*Helicoverpa armigera*, *Mamestra oleraceae*, *Autographa gamma*) – omizile (stadiile 1 și 2) scheletează frunzele, iar cele ale noctuidelor subterane în stadiile ulterioare taie plantele la nivelul solului.

Combatere

Lucrări periodice ale solului, care duc la o reducere semnificativă a densității populației acestui dăunător prin distrugerea mecanică a unei părți din pupe. Curățirea periodică a vegetației spontane. Tratamentul cu insecticide este eficient atunci când este îndreptat împotriva omizilor tinere. Pot fi utilizate următoarele produse fitosanitare: Altacor 35 WG 8–12 g/ha; Azatin EC 100–150 ml/ha; Delmur 50 ml/ha; Exalt 200 ml/ha; Neemik Ten 260–390 ml/ha; Oikos 100–150 ml/ha.

